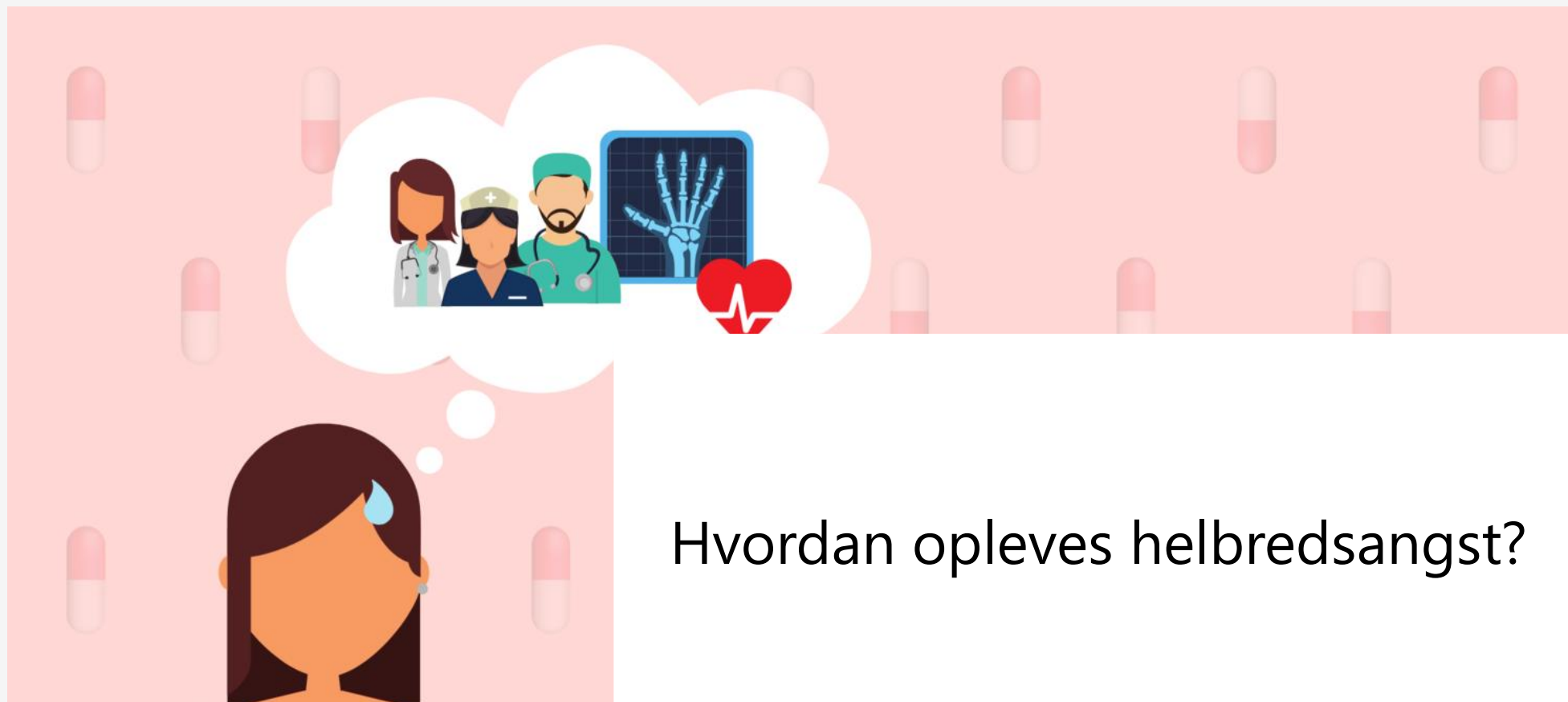

OCD og helbredsangst- to sider af samme mønt?

*Per Hove Thomsen, Professor, Dr. Med.
Charlotte Ulrikka Rask, Professor, PhD
Børne-og Ungdomspsykiatrisk Afdeling
Aarhus Universitetshospital*

Hvordan opleves helbredsangst?

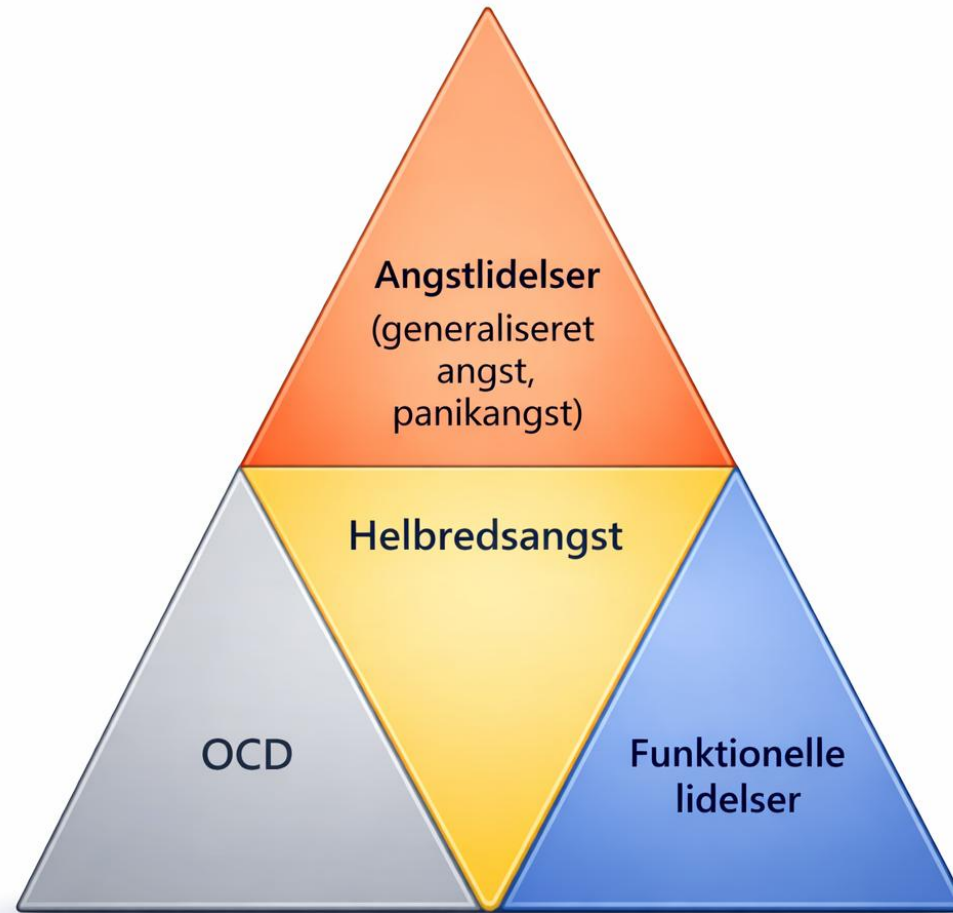
A person is shown from the chest up, wearing a white t-shirt. A red rectangular box with white text is overlaid on the center of the chest. The text reads "Daily life with HEALTH ANXIETY". The person's face is not visible. The background is dark and out of focus.

Daily life with
HEALTH ANXIETY

Helbredsangst i DSM og ICD klassifiseringssystemer

System	Diagnose	Kategori
ICD-10	Hypokonder tilstand (F45.2)	Somatoforme Tilstande (Funktionelle Lidelser)
ICD-11	Hypochondriasis (helbredsangst)(6B23)	Obsessive-Compulsive and Related Disorders
DSM-5	Illness Anxiety Disorder (300.7)	Somatic Symptom and Related Disorders

Helbredsangst i et diagnostisk spektrum

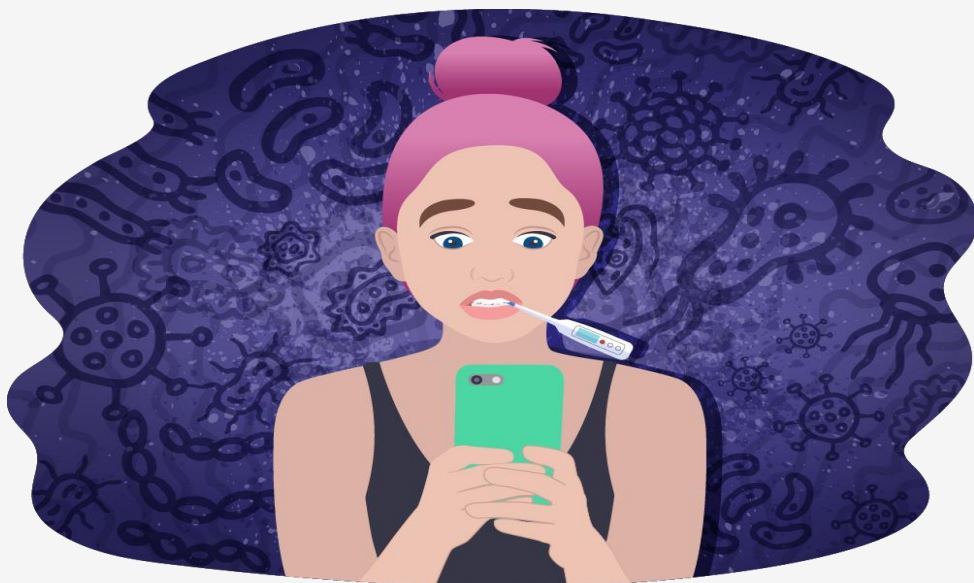
Komorbiditet i to kliniske trials på voksne

	Henvist fra kliniker N=126	Selvhenvisning N=101
Mild til moderat depression	25%	21%
Angstlidelser (uden fobier)	47%	23%
OCD	7%	3%
Somatiseringstilstand/ funktionel lidelse	24%	41%

OCD og helbredsangst – to sider af samme mønt eller ej?

Ligheder

- Påtrængende bekymringer
- Sikkerhedsadfærd (checking, reassurance)
- Intolerance over for usikkerhed
- Undgåelsesadfærd

Forskelle

Indhold

Helbredsangst: Frygt for fysisk sygdom.

OCD: Kan handle om sygdom, men også symmetri, smitte eller skade.

Oplevelse af tanker

Helbredsangst: Føles ofte logisk (fx "modermærke = kræft").

OCD: Opleves som påtrængende og meningsløse.

Adfærd

Helbredsangst: Hyppige lægebesøg og "krops-scanning".

OCD: Ritualer som tælle-, tjek- eller vaskehandlinger.

Prævalens og impact hos voksne

Generelle population: 2%-13%

Primære og sekundære sundhedsvæsen: 7%-20%

- Forsvinder sjældent af sig selv
- Højt forbrug af sundhedsydelser
- Overses ofte og diagnosticeres ikke
- Reduceret livskvalitet

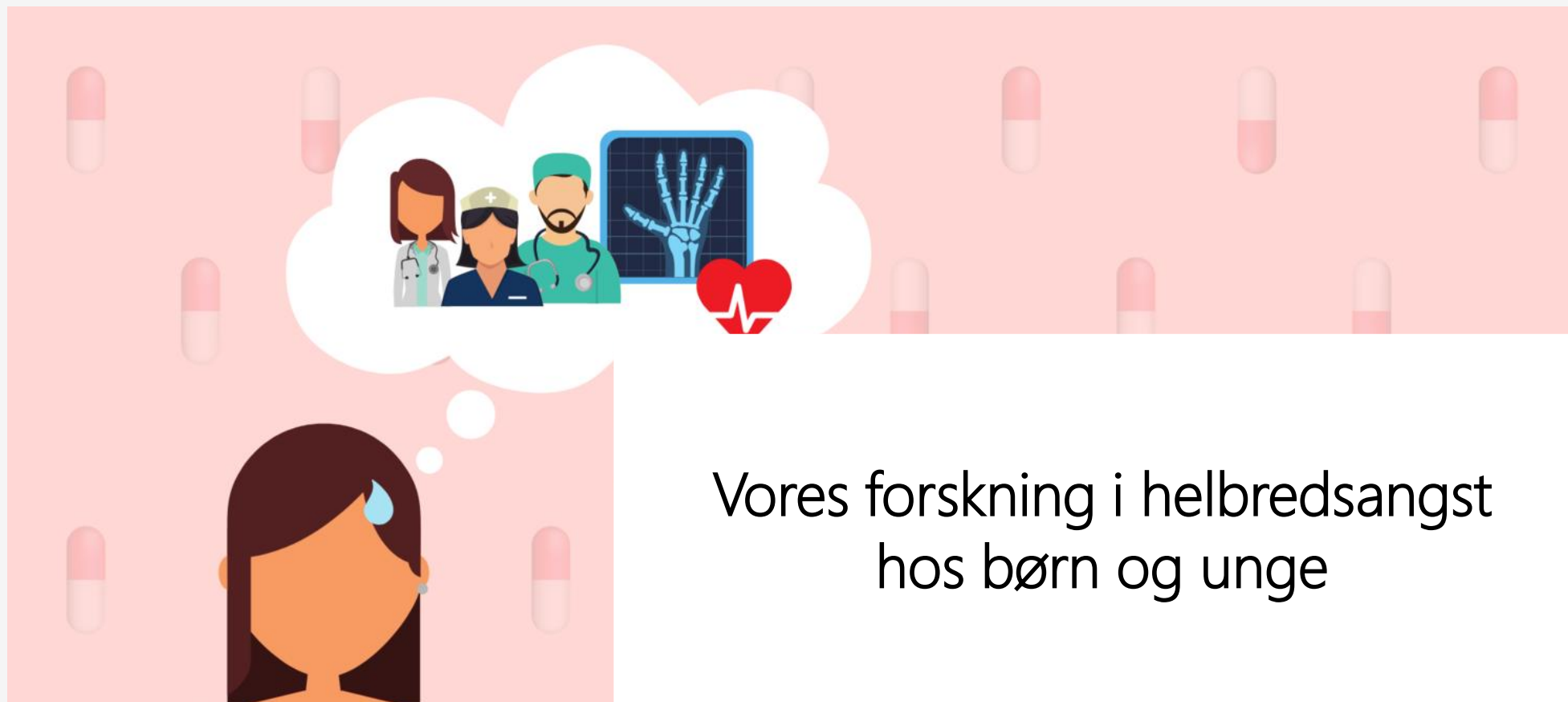
Selvrapportering af debut

N=126 voksne med svær helbredsangst

I barndommen < 13 år	I ungdommen 13 -18 år	I voksenlivet > 18 års
N =23 18.3%	N =17 13.5%	N=86 68.2%

Vores forskning i helbredsangst
hos børn og unge

Helbredsangstprojekter over tid

2012-
CCC2000
studier på
HA

Charlotte Rask

Martin Rimvall

Charlotte Duholm

2015-2022
NordLOTS
studier på
HA hos børn
med OCD

Anna Villadsen

Charlotte Duholm

2012-2017
Klinisk studie
på børn af
mødre med
HA

Mette Thorgaard

2018-2021
Klinisk studie
af forældre
med HA by
proxy

Katrine Ingeman

2025-2026
ESM studie på
børn med
forskellig
risikostatus

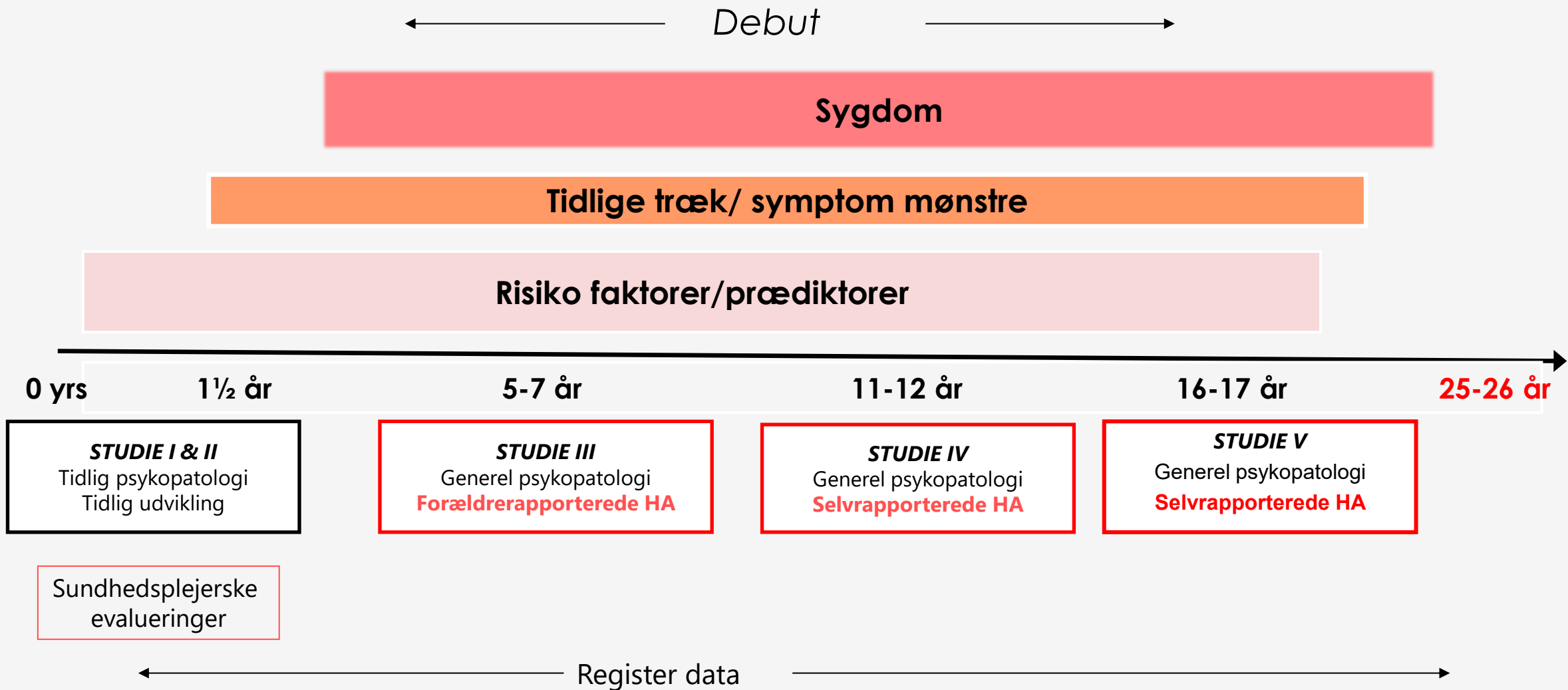

Agathe Placatka

CCC2000
Copenhagen Child Cohort

Longitudinelt kohortestudie fra spædbarnsalder til ung voksen 6090 danske børn, født i år 2000

Hovedfund

Symptomer

Kan ses fra 5–7-årsalderen

Kontinuitet

Kan fortsætte fra barndom til ungdom

Komorbiditet

Ofte sammen med anden angst og somatiske symptomer

Sundhedsvæsen

Øget og tidlig brug af sundhedsydelser

Højrisikogruppe

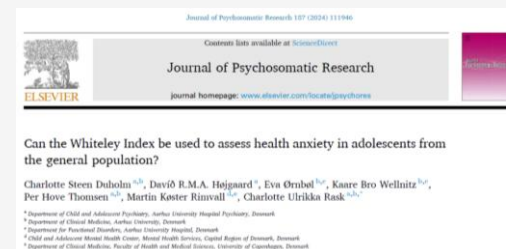
Mindre vedvarende gruppe (1,3 %), hyppigere hos piger og unge med kronisk somatisk sygdom

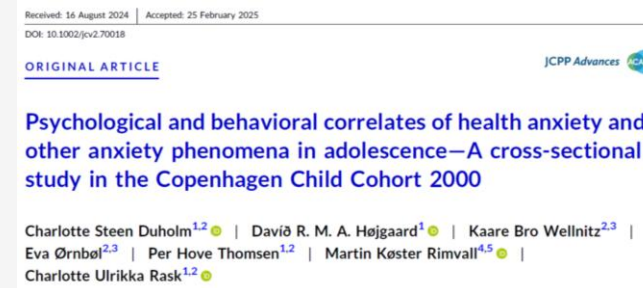
Health anxiety in childhood and adolescence: relation to parental physical and mental illness, health-related outcomes, and other anxiety phenomena

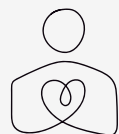
Validation of the The Whiteley Index to screen for health anxiety in adolescence

Can we differentiate health anxiety from other anxiety phenomena in adolescence?

Healthcare contacts over 3 years for adolescents with health anxiety

Impact of parental physical and mental illness on health anxiety in adolescents

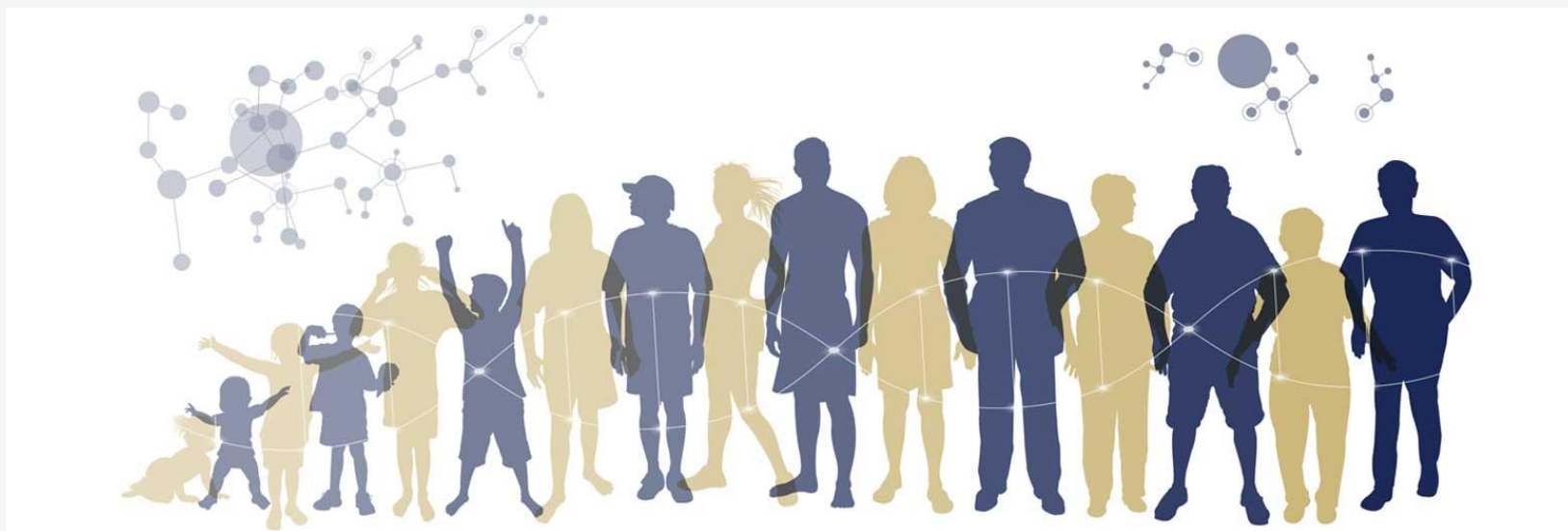
Somatic outcomes over 9 years following health anxiety in preadolescence

PhD stud
Charlotte Steen Duholm

Helbredsangst forekommer allerede i barndommen

Og er helbredsangst en livslang lidelse for nogen?

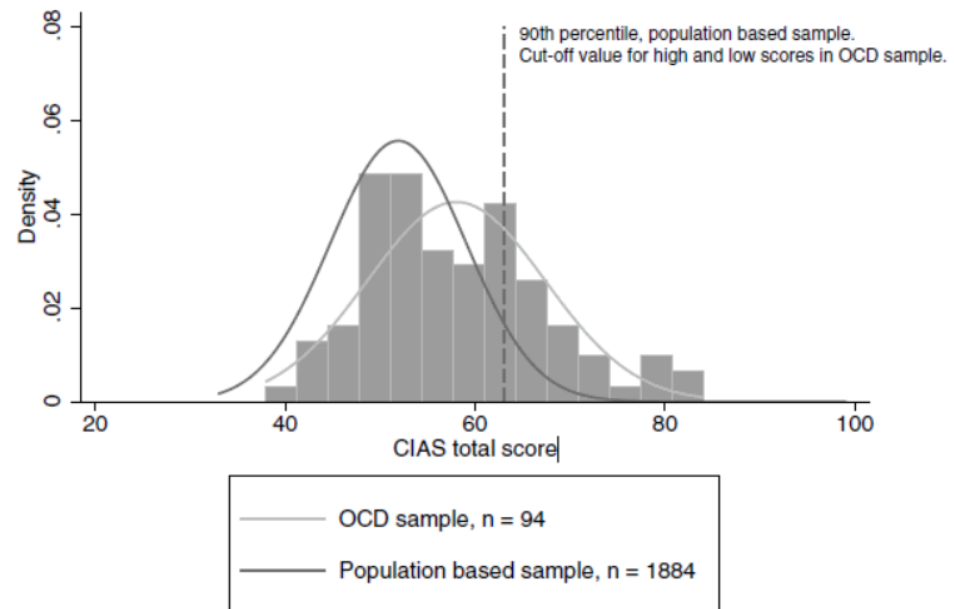
NordLOTS studier

NordLOTS studie I

Helbredsangstsymptomer og pædiatrisk OCD

Fig. 1 Distribution of CIAS total scores in total sample $n = 94$. Density: y-axis scaled such that the area under the curves and the sum of area of the bars all equal one

Eur Child Adolesc Psychiatry
DOI 10.1007/s00787-016-0884-8

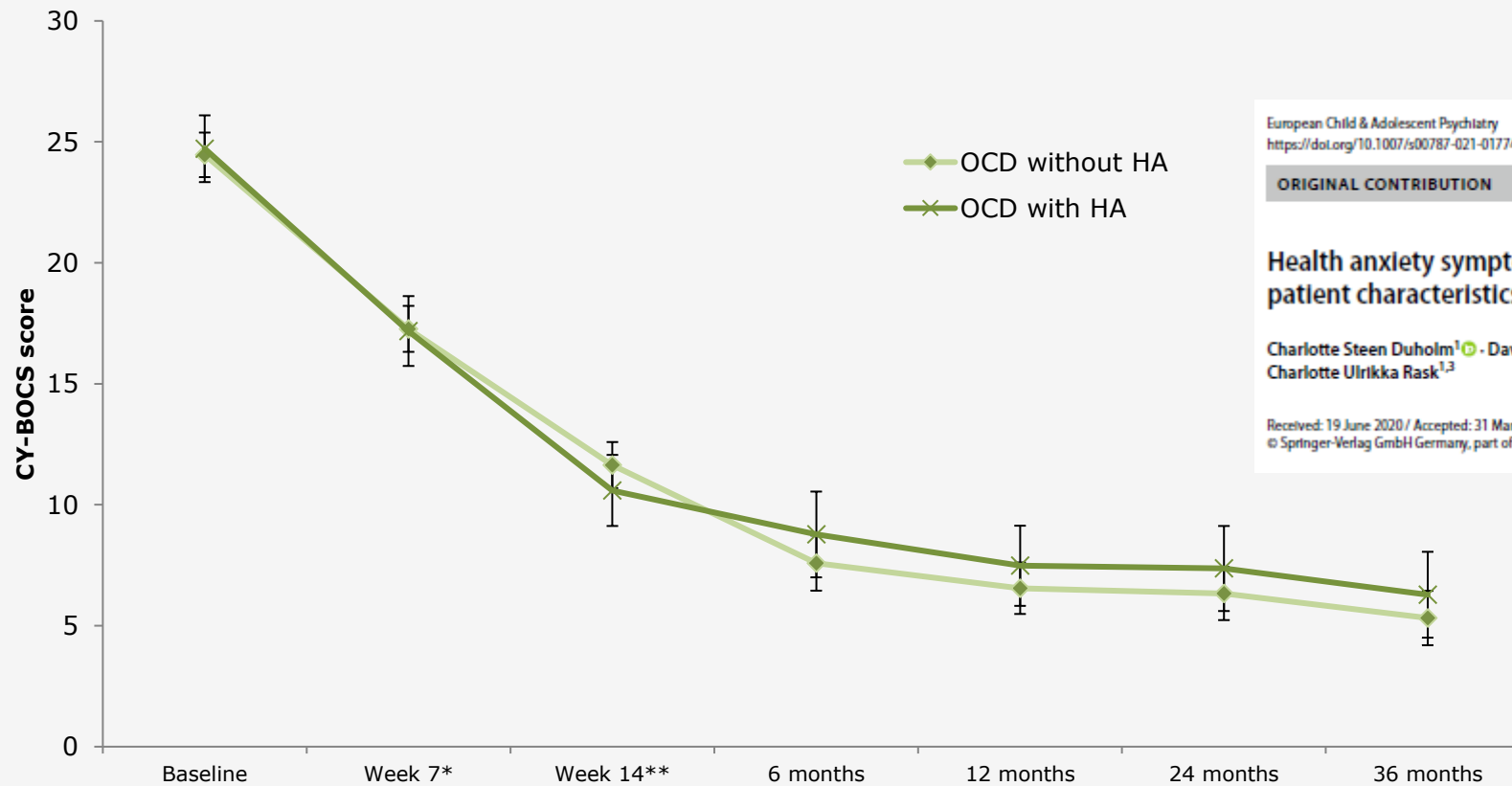
ORIGINAL CONTRIBUTION

Health anxiety symptoms in children and adolescents diagnosed with OCD

Anna Villadsen^{1,2} · Mette V. Thorgaard¹ · Katja A. Hybel² ·
Jens Søndergaard Jensen¹ · Per H. Thomsen² · Charlotte U. Rask^{1,2}

NordLOTS studie II

Helbredsangstsymptomer og pædiatrisk OCD: behandlingseffekt

European Child & Adolescent Psychiatry
<https://doi.org/10.1007/s00787-021-01774-x>

ORIGINAL CONTRIBUTION

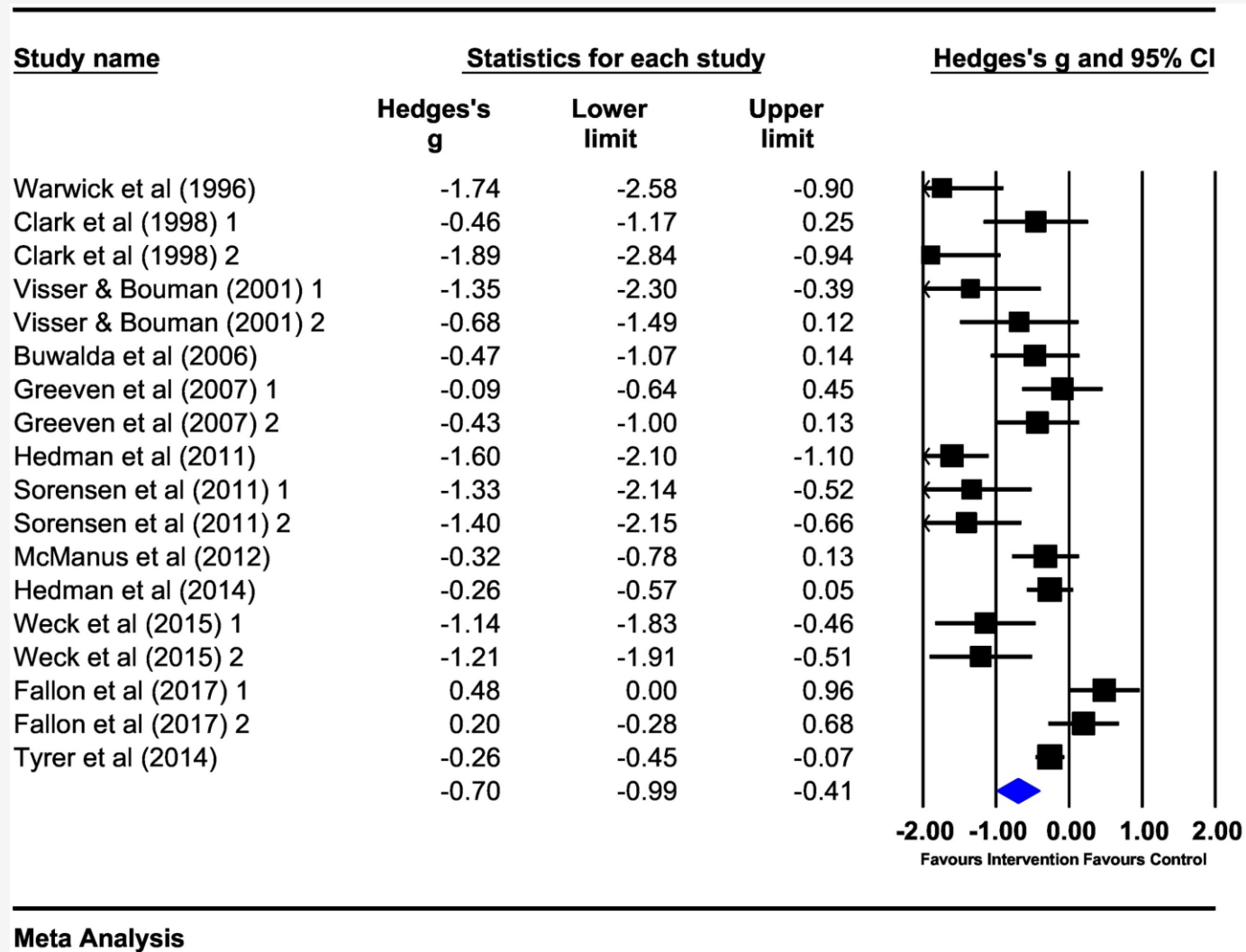
Health anxiety symptoms in pediatric obsessive-compulsive disorder: patient characteristics and effect on treatment outcome

Charlotte Steen Duholm¹ · David R. M. A. Højgaard¹ · Gudmundur Skarphedinnsson² · Per Hove Thomsen^{1,3} · Charlotte Ulrikka Rask^{1,3}

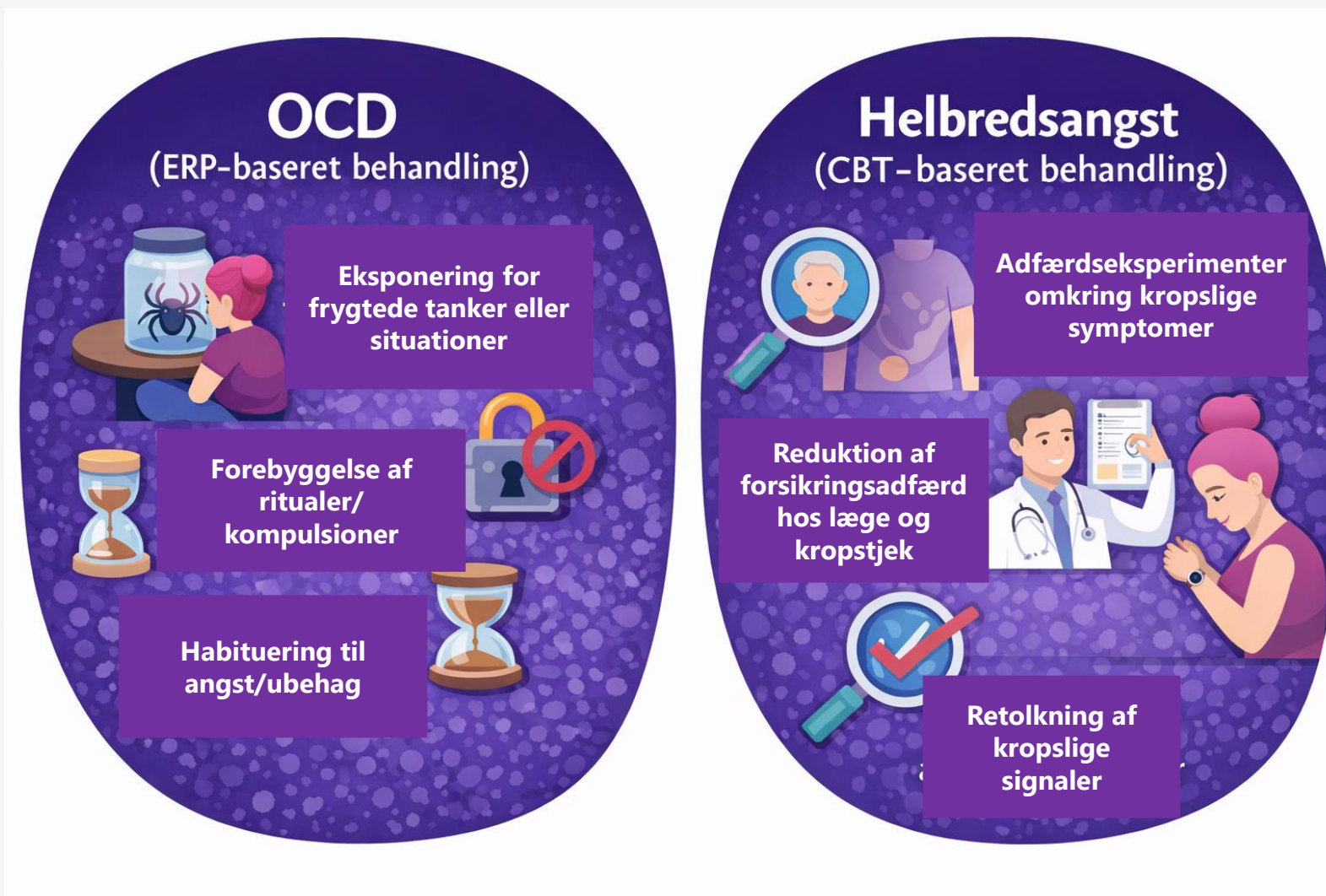
Received: 19 June 2020 / Accepted: 31 March 2021
© Springer-Verlag GmbH Germany, part of Springer Nature 2021

11% med høj HA score
CBT synes lige effektiv for
børn med OCD +/- HA
symptomer

Meta-analysis: CBT is effective in adults

Sammenligning af behandlingsprotokoller hos voksne

Interoceptive exposure

Udfordre og acceptere:

Inducere kropslige symptomer

Ubehag
(0-10)

Villighed
(0-10)

**Tanker, følelser,
kropslige
sensationer**

Hjertebanken

Før

Under

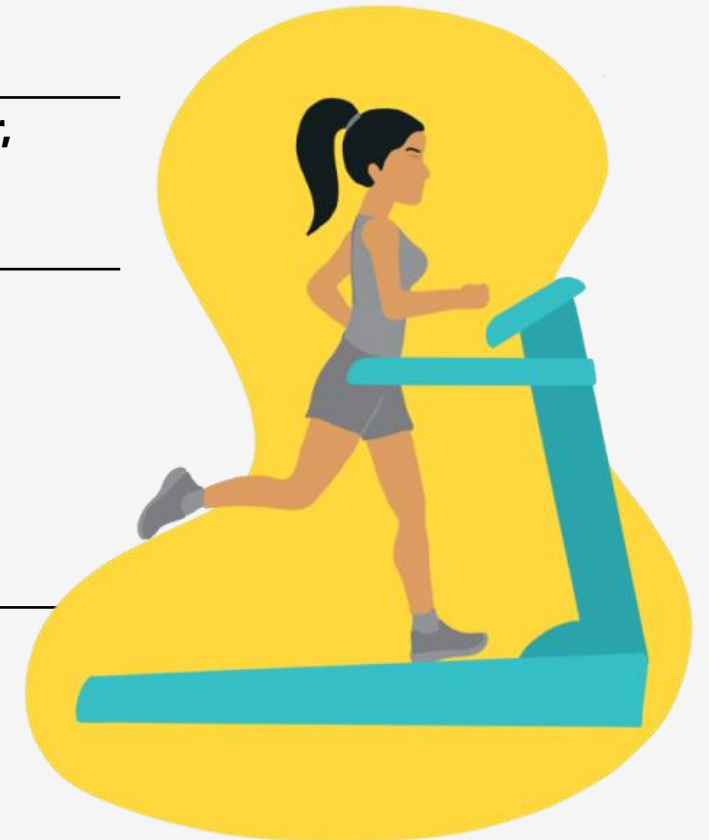
Efter

Åndenød

Før

Under

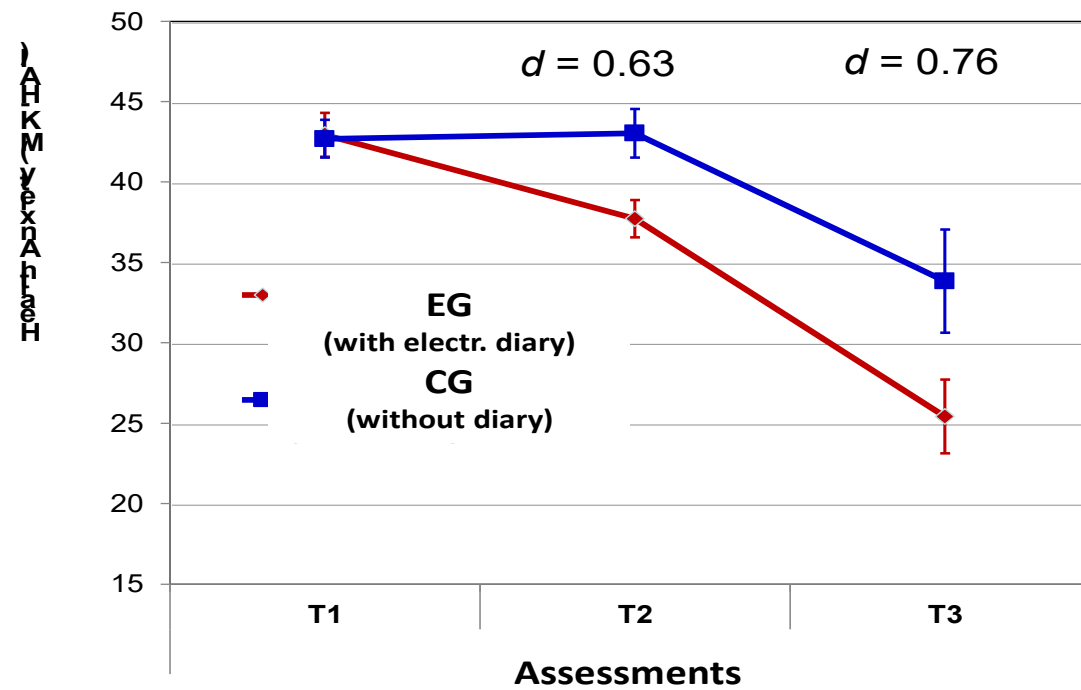
Efter

INTEROCEPTIVE EXPOSURE

Retolkning af kropslige signaler = øget effekt

Interoceptive exposure and re-attribution training for HA with and without electronic diary

Kliniske studier

Et centralt aspekt i arbejdet med børn og unge

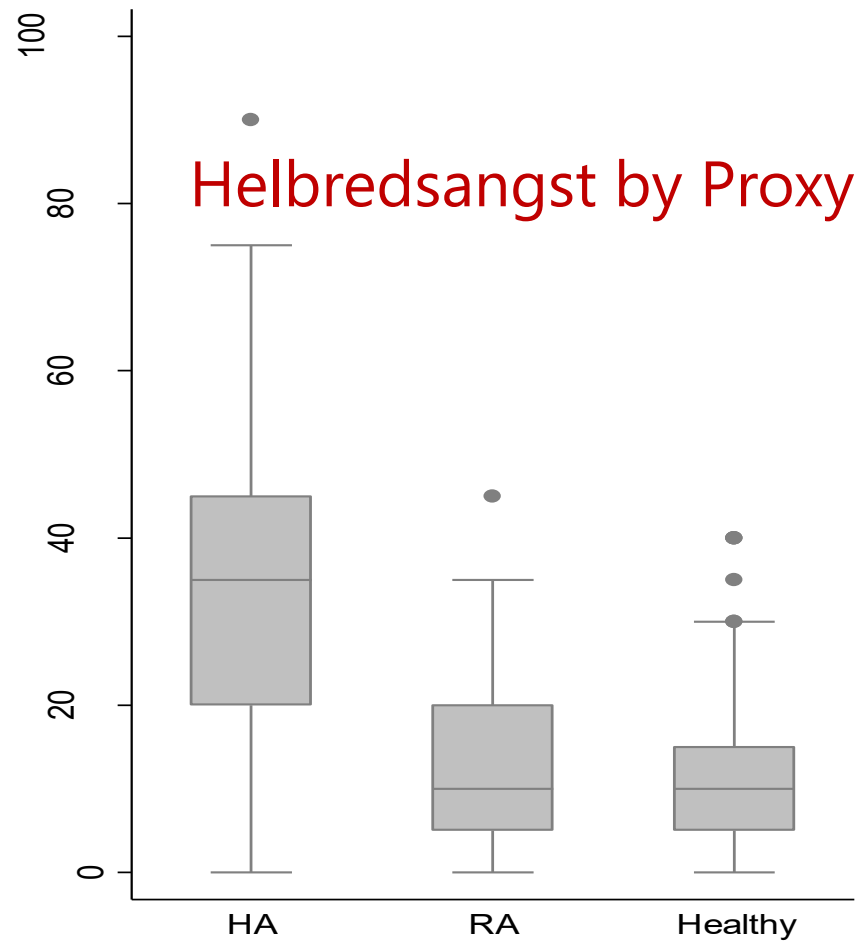
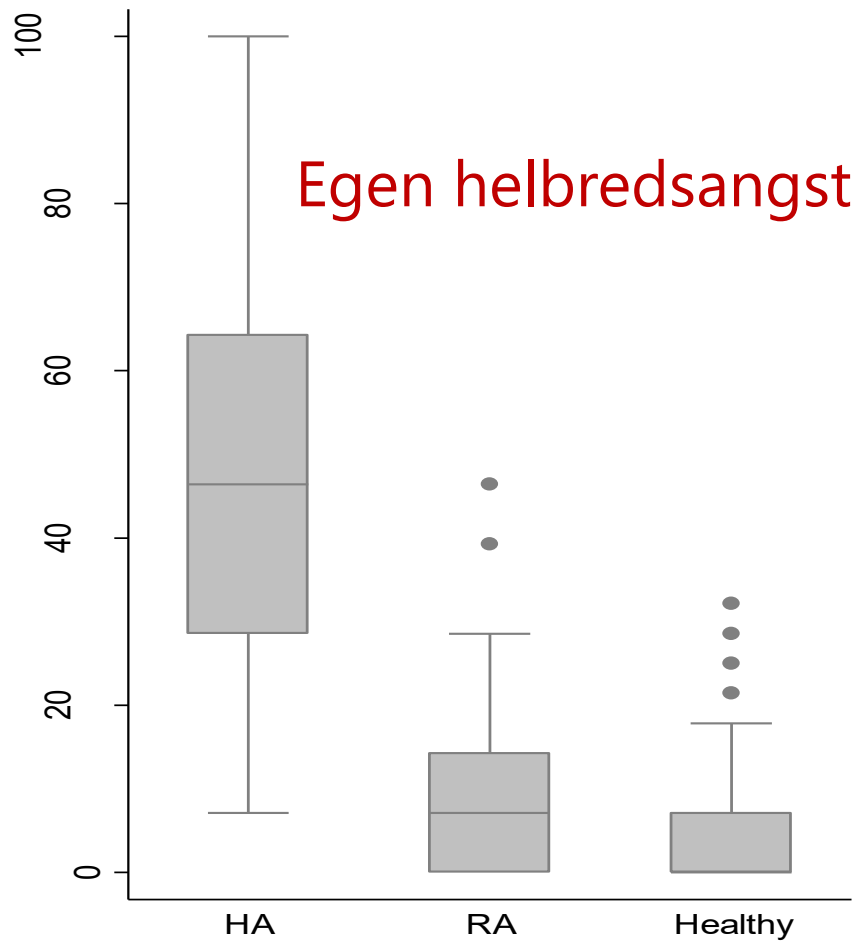

Forældre:

Overdreven bekymring for barnets helbred og kropslige symptomer.

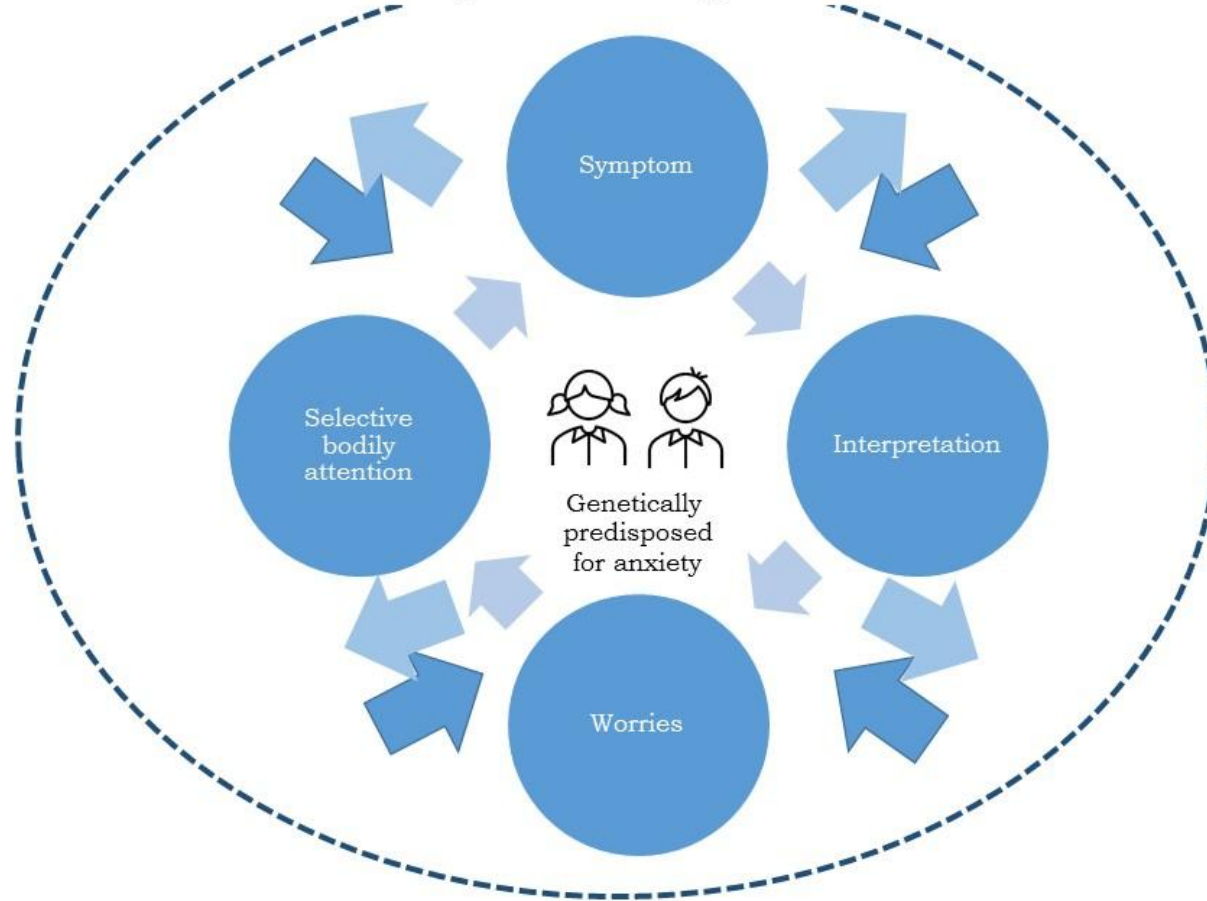
Frygt for, at barnet har en alvorlig, uopdaget sygdom trods lægelig beroligelse.

Første studie på Helbredsangst by Proxy

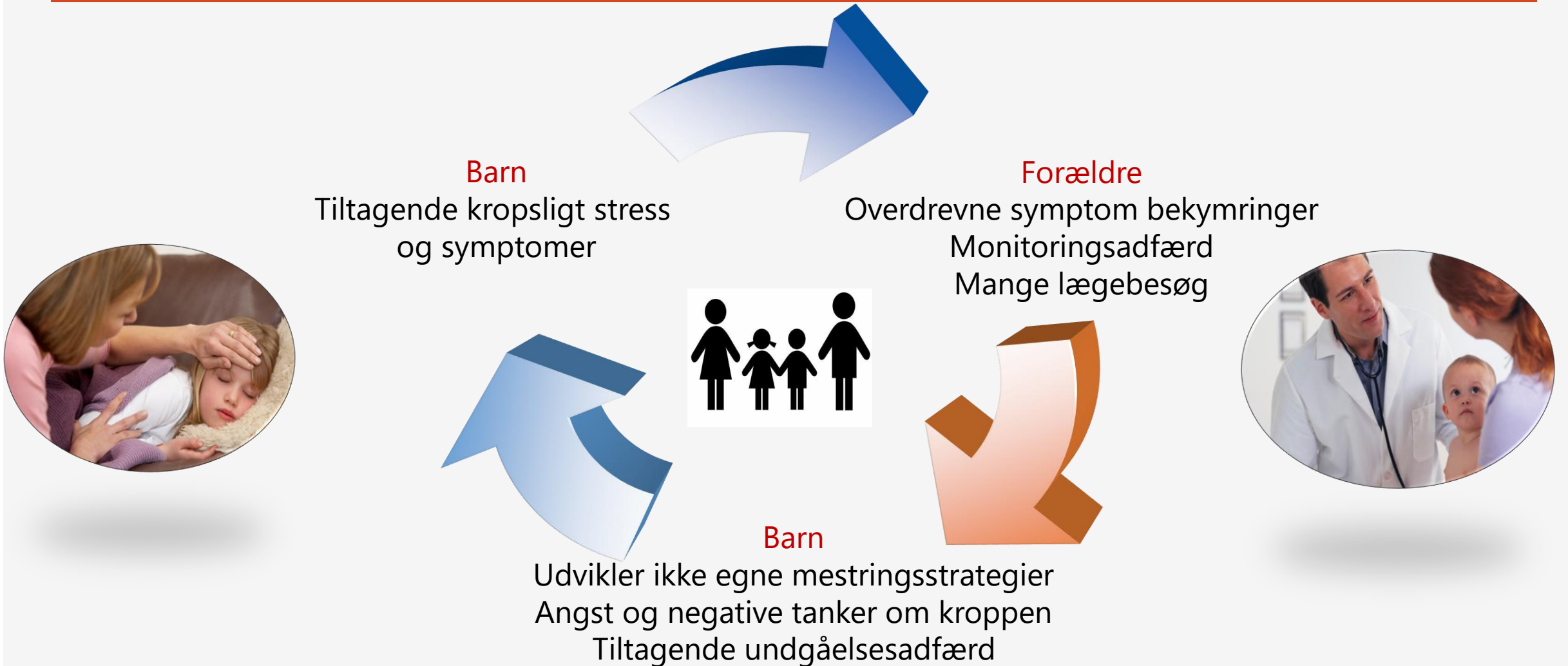

Intergenerational transmission

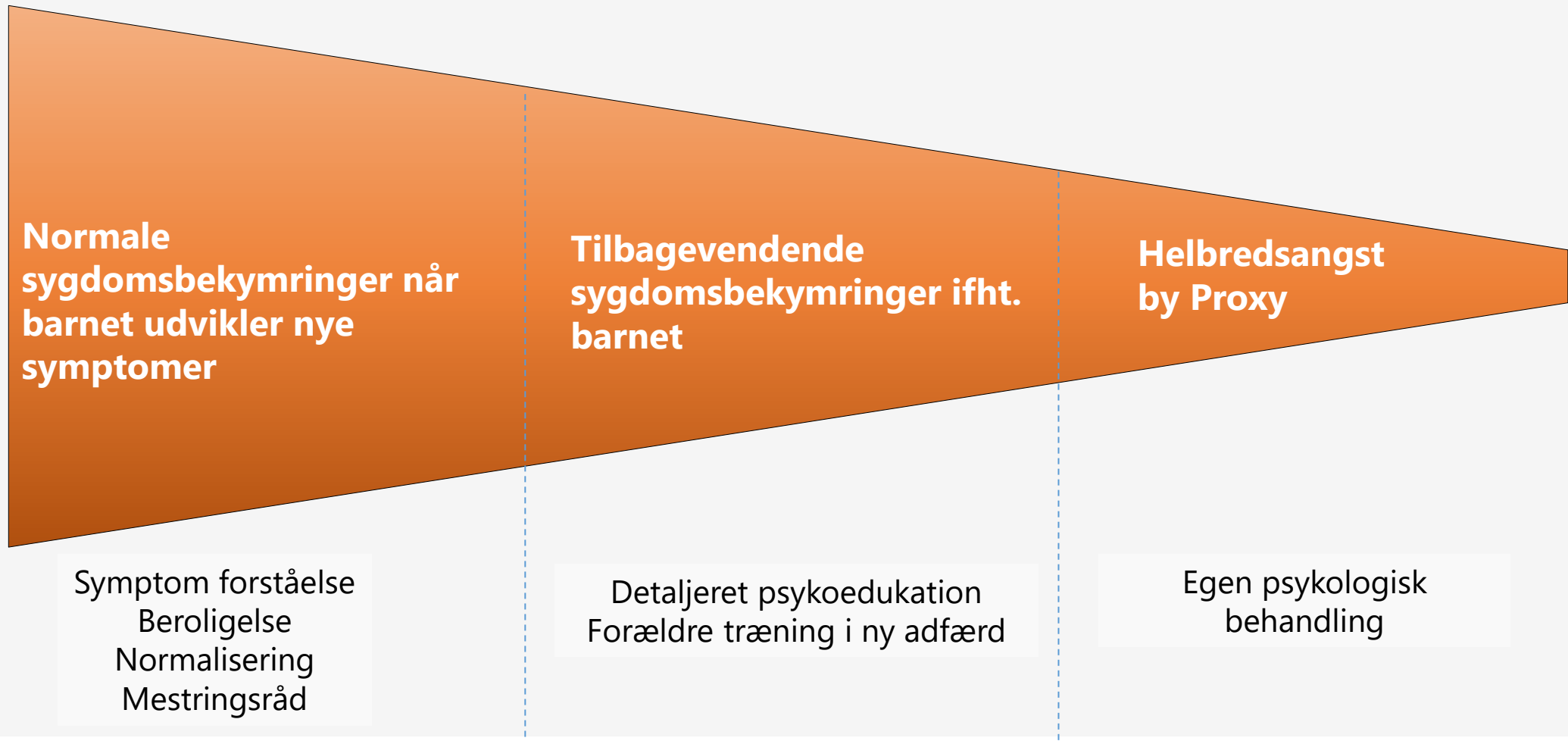
Parental maladaptive illness cognitions and behaviours

Familie sygdomsopfattelse og adfærd

Forældrerettede interventioner på et spektrum

Forældretræning

Tre overordnede principper

Hvordan jeg skal huske at validere og skifte fokus:
(Skriv her: xxxx)

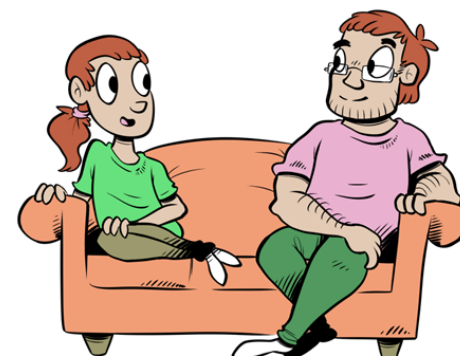
I disse situationer kan jeg have brug for en pause
(evt. en opmærksomhedsøvelse):
(Skriv her: xxxx)

Hvordan kan andre vigtige personer inddrages:
(Skriv her: xxxx)

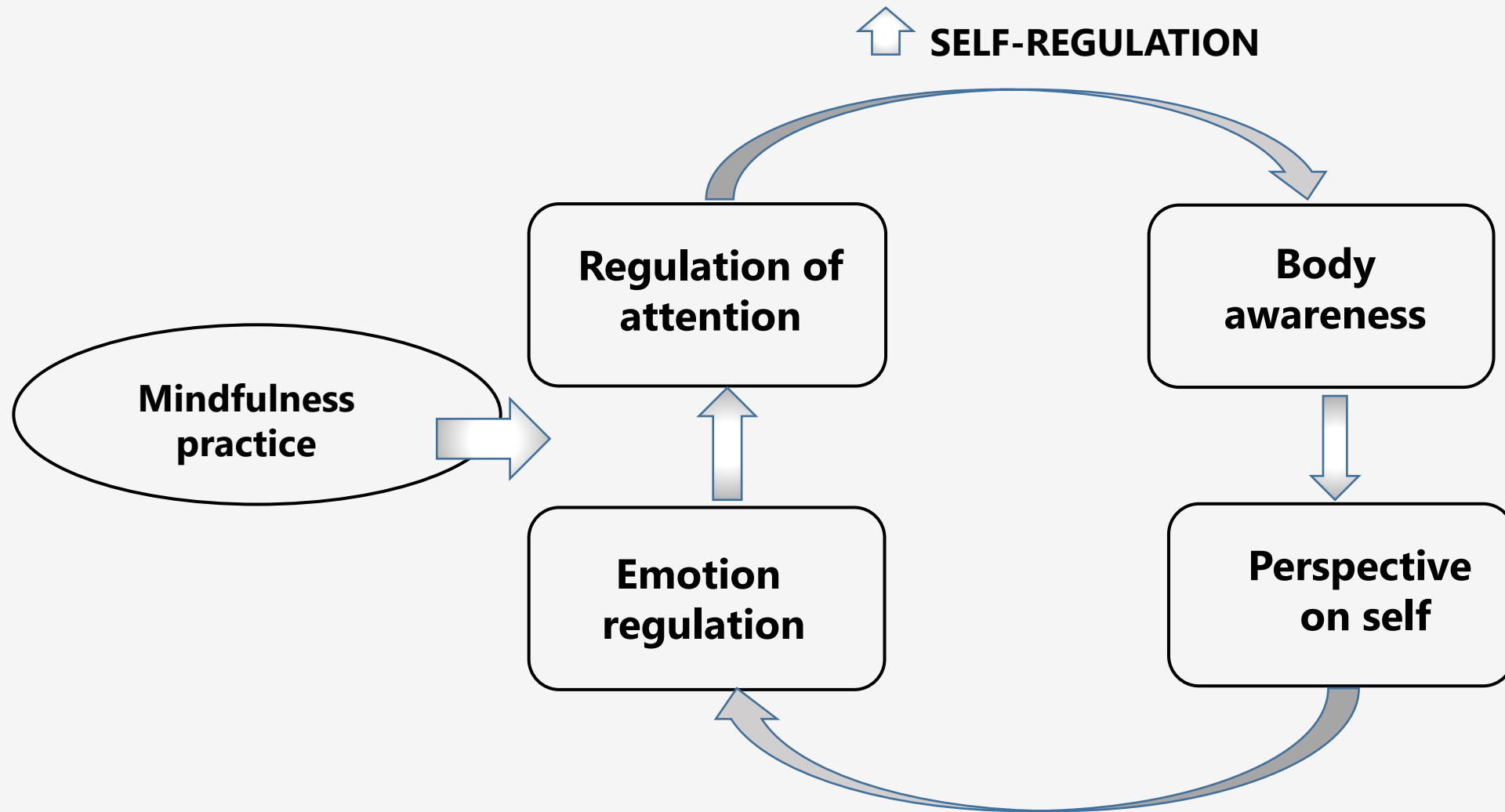
CONFIRM AND SHIFT FOCUS

By confirming and shifting focus, you show your child you understand their discomfort, while also helping them move on:

"I get that your stomach really hurts right now—I can see you're in pain. But how about we still do something? Want to show me that new game?"

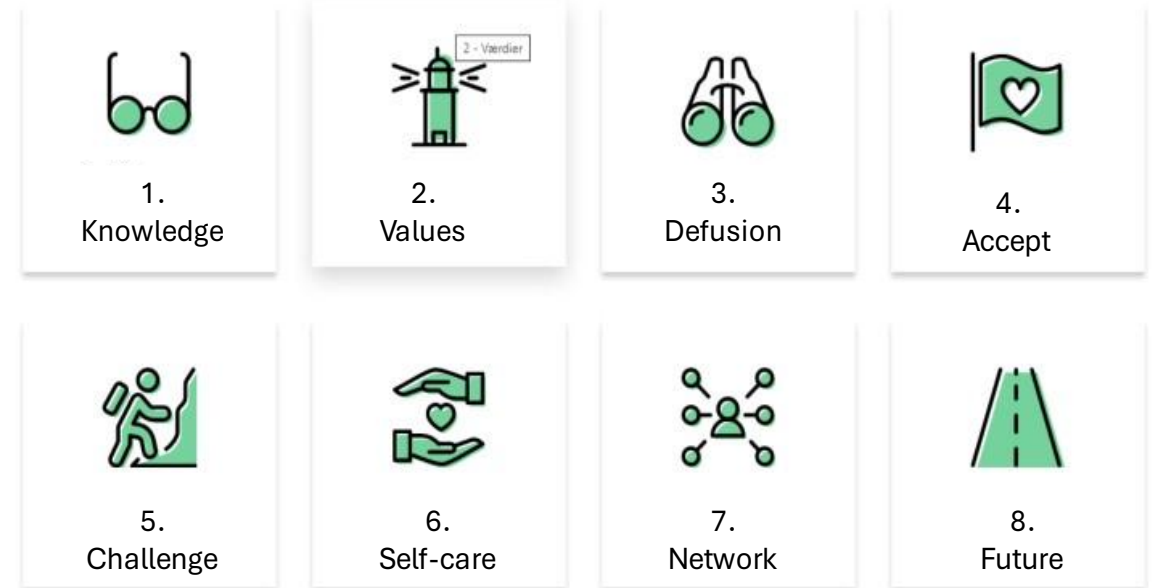
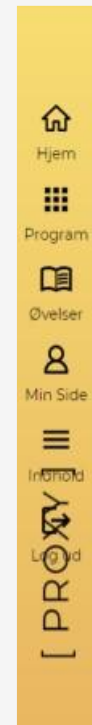
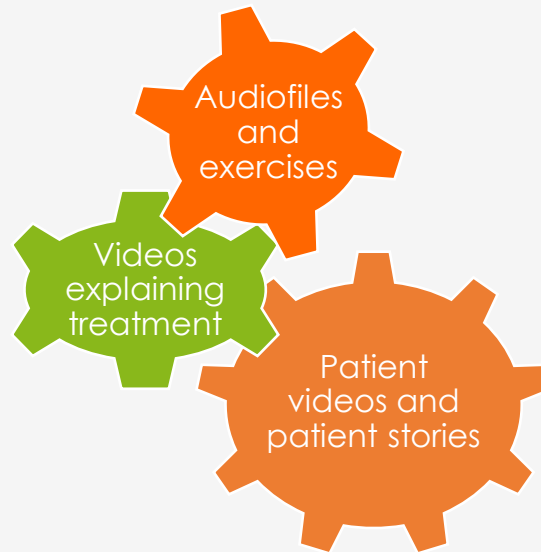
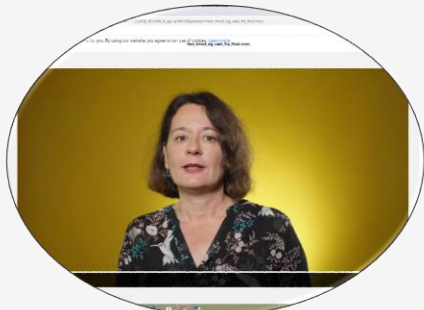

Opmærksomhedsøvelser- hvorfor gøre det?

Online behandlingsprogram for Helbredsangst by Proxy

Arbejde med værdi-baseret eksponering er et hovedelement
8 moduler over 8 uger

Fokus for videre forskning

Intergenerationel transmission

Longitudinel forskning for at afklare, om/hvordan forældres helbredsangst kan overføres til børn- genetik, læringsbaserede og eksperimentelle tilgange

Forebyggelse og intervention

Tidlige, familiebaserede tilgange for at reducere langsigtet risiko
Specialiseret behandling til unge med klinisk helbredsangst

Hvis du har lyst til at læse mere

The Journal of Child
Psychology and Psychiatry

Journal of Child Psychology and Psychiatry 65:4 (2024), pp 413–430

doi:10.1111/jcpp.13912

Annual Research Review: Health anxiety in children and adolescents—developmental aspects and cross-generational influences

Charlotte Ulrikka Rask,^{1,2} Charlotte Steen Duholm,^{1,2} Cecilie Müller Poulsen,³ Martin Køster Rimvall,^{4,5} and Kristi D. Wright⁶

¹Department of Child and Adolescent Psychiatry, Aarhus University Hospital Psychiatry, Aarhus, Denmark;

²Department of Clinical Medicine, Aarhus University, Aarhus, Denmark; ³Department of Medicine, Aalborg University Hospital, Thisted, Denmark; ⁴Department of Child and Adolescent Psychiatry, Copenhagen University Hospital – Psychiatry Region Zealand, Roskilde, Denmark; ⁵Child and Adolescent Mental Health Center, Copenhagen University Hospital – Mental Health Services CPH, Copenhagen, Denmark; ⁶Department of Psychology, University of Regina, Regina, SK, Canada